

Svar på interpellation 2011:8 av Ilija Batljan (S) om outnyttjade möjligheter till besparing på läkemedelområdet

Ilija Batljan (S) har ställt följande frågor till mig om outnyttjade möjligheter till besparing på läkemedelsområdet:

1. Borde inte Stockholms landsting uppmuntra besparingar på omkring 75 miljoner varje år genom att läkare på recept anger att patienten ska få det generiska alternativet?
2. Bör vi inte se till att det finns information om generiska och icke utbytbara generiska läkemedel i det elektroniska beslutsstöd som läkare använder sig av vid val av behandling?
3. När kan vi förvänta oss få se ett beslutsstöd till läkarna, som möjliggör förskrivning av icke utbytbara generika, på plats i landstinget?

Som svar vill jag anföra följande:

En viktig utgångspunkt för all läkemedelsförskrivning i Stockholms läns landsting är att läkemedlen ska vara säkra och ha god medicinsk effekt för patienterna. Dessutom ska läkemedlet ha rätt pris. Inom flera medicinska områden uppnås detta genom att sk generiska läkemedel förskrivs eller att originalpreparat byts ut mot generiska läkemedel. Genom en effektiv läkemedelsförskrivning av basläkemedel kan ekonomiskt utrymme skapas för införandet av nya och dyrare men effektiva läkemedel.

Stockholms läns läkemedelskommitté och Medicinskt kunskapscentrum arbetar med att möjliggöra den tänkta besparing som tas upp i interpellationen. Idag finns beslutsstöd för förskrivarna att följa rekommendationerna i Kloka Listan (evidensbaserade rekommendationer av kostnadseffektiva läkemedel för vanliga sjukdomar). I journalsystemens läkemedelsmodul markeras de preparat som rekommenderas i Kloka Listan. För generiskt utbytbara preparat markeras alla utbytbara preparat.

För icke utbytbara preparat (gäller även ”icke utbytbara generika”) markeras det preparat som rekommenderas i Kloka Listan, sk basläkemedel, men ännu inte för de läkemedel som rekommenderas för specialiserad vård.

Något särskilt beslutsstöd för att identifiera förekomst av icke utbytbara generika i samband med förskrivning finns för närvarande inte i Stockholms läns landsting och vad känt är inte i något annat landsting/region heller. Resursåtgången för att utveckla och upprätthålla ett sådant beslutsstöd behöver ställas i relation till vilken besparing man faktiskt tror är möjlig att uppnå.

Med anledning av interpellationen har Medicinskt kunskapscentrum gjort en beräkning av den besparingspotential som kan finnas inom utbytessystemet för recept i Stockholms län. Genomgången har visat att det finns en outnyttjad teoretisk besparingspotential på 41 Mkr inom utbytessystemet. Den största delen beror sannolikt på att varor till lägsta pris inte funnits tillgängliga på apoteket när patienten hämtat ut läkemedlet. Patienten har då fått ett dyrare läkemedel. Det beräknas att det är teoretiskt möjligt att spara ytterligare 9 Mkr utanför utbytessystemet. Jag tycker att det är angeläget att tillgången på läkemedel till lägsta pris måste vara god på apoteken. Jag har därför bett Medicinsk kunskapscentrum ta upp denna fråga med Läkemedelsverket.

Stockholms läns läkemedelskommitté arbetar aktivt - med stöd av Medicinskt kunskapscentrum - med information och fortbildning för förskrivning av icke-utbytbara generika. Där förbättring av läkemedelsanvändningen är angelägen formulerar kommittén sk Klocka råd till länets förskrivare.

Ett av 2011 års Klocka råd är ”Välj generika vid nyinsättning av gabapentin, lamotrigin eller topiramid”. Dessa läkemedel är antiepileptika och inte generiskt utbytbara på apotek därför att små förändringar i plasmakoncentration av läkemedlet kan vara ogynnsamma för patienten. Dessa läkemedel förskrivs även vid andra indikationer än epilepsi, men av författningsmässiga skäl görs inte utbyte på apotek, oavsett indikation. Vid annan indikation än epilepsi rekommenderas i Stockholms län förskrivning av generika. Detta budskap förmedlas till förskrivarna genom informationsinsatser och utbildningsaktiviteter.

En annan läkemedelsgrupp som nu rymmer icke utbytbara generiska läkemedel till lägre kostnad är sk immunosuppressiva läkemedel. De används bl a för livslång behandling av organtransplanterade patienter för att dämpa immunförsvaret. En övergång till generiska preparat inom detta område kräver förankring och noggrann uppföljning av patienterna samt utbildning av förskrivare.

Med intensifierad information och utbildning kan läkemedelskommittén bidra till att styra förskrivningen till medicinskt ändamålsenliga och mindre kostsamma icke utbytbara generika. I och med att vårdgivarna står för en del av kostnaden för öppenvårdsläkemedel finns även möjlighet att med mål om förskrivning och budgetmodeller verka för förskrivning av icke utbytbara generika.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Birgitta Rydberg